

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 21-2254
ערר 21-2255
ערר 21-2256
ערר 22-1229
ערר 22-1230

לפני כבוד חברי הוועדה:
סגן ראשת בית הדין, ד"ר ערן בר, עו"ד - יו"ר
חאג' יחיא ראאד, רו"ח - חבר

העוררת: סקופוס וורלד טרבל בע"מ מס' 515245413
ע"י ב"כ ממשרד עוה"ד בנימיני ושות'

נ ג ד

המשיבה: רשות המסים

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה משלימה בבקשה להבהרת החלטה מיום 29.8.22

1. העוררת היא חברה פרטית בתחום התיירות, העוסקת בקיום טיולים מאורגנים בישראל לקבוצות תיירים מחו"ל.
2. בין התאריכים 23.2.22-8.12.21, העוררת הגישה חמישה עררים על החלטות המשיבה בבקשות לקבלת מענקי הוצאות קבועות עבור חודשים יולי-אוגוסט 2020, ספטמבר-אוקטובר 2020, נובמבר-דצמבר 2020, ינואר-פברואר 2021, ומרץ-אפריל 2021, בהתאם להוראות חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) תש"ף - 2020 (להלן: "חוק התכנית לסיוע כלכלי" ו/או "החוק").
3. שלושת העררים לתקופות הזכאות שבין החודשים יולי-דצמבר 2020, הוגשו מהטעם שהעוררת לא קיבלה החלטות מנומקות בהשגות, וזאת על אף שחלף זמן רב מעבר למועד הקבוע בחוק (במועד הגשת העררים חלפו 170-192 יום ממועד הגשת ההשגות, כשבהתאם להוראות החוק על המשיבה היה לקבל החלטות בהשגות בתוך 120 ימים).
4. נוכח התנהלות זו, ביום 12.12.21 הורינו למשיבה להודיע מתי קיבלה את מסמכי ההשגה ומה סטטוס כל אחת מההשגות. המשיבה התבקשה לצרף העתק מההחלטות בהשגות.
5. ביום 26.12.21 הודיעה המשיבה כי ההשגות לתקופות זכאות יולי-אוגוסט 2020 וספטמבר-אוקטובר 2020 הוגשו ביום 30.5.21 ואילו ההשגה לתקופת זכאות נובמבר-דצמבר 2021 הוגשה ביום 21.6.21. המשיבה ציינה כי לצורך הטיפול המלא והיעיל בבקשות, פנתה לב"כ העוררת על מנת שזה ימציא לה העתק במאזן הבוחן לשנת 2020. המשיבה טענה כי ב"כ העוררת סירב לעשות כן בטענה שהמשיבה איחרה את מועד הגשת המסמכים, ועל כן הדבר הביא לעיכוב במתן ההחלטות בהשגות. המשיבה לא נתנה כל הסבר לאי קבלת החלטות בהשגות במועד והשיבה: "שאי הצגת המסמך מעכבת את הבדיקה בצורה נאותה בעניינה של העוררת".

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6. ביום 26.12.21 קבענו כי התנהלות המשיבה בתיקים אלה אינה תקינה, חורגת מהמועדים הקבועים בחוק התוכנית לסיוע כלכלי וגורמת לפגיעה קשה בעוררת. במידה והעוררת סירבה להמציא מסמכים מהותיים, המשיבה הייתה יכולה לקבל החלטה על סמך מסד הנתונים שקיים בפניה, וזאת נוכח היעדר שיתוף פעולה מצד העוררת. העובדה שב"כ המשיבה פנתה לעוררת בדרישה להמציא מסמכים נוספים לאחר הגשת העררים, אינה תקינה.
7. נוכח העובדה שהמשיבה לא קיבלה החלטות בהשגות, באופן המאפשר לוועדה לבחון את סבירות החלטותיה, ואף לא נתנה לעוררת הזדמנות להשמיע את טענותיה לגבי אופן חישוב ההוצאות הקבועות, קבענו שאין זה ראוי שבירור עובדתי ייערך לראשונה בפני ועדת הערר. בהתאם לכך, הצענו לצדדים לבחון מתווה דיוני לפיו, תיקי הערר יסגרו תוך שהמשיבה תישא בהוצאות העוררת בגין עררים אלו, כאשר גובה ההוצאות ייקבע בהתאם לשיקול דעת הועדה. על פי המתווה, תיקי הערר יוחזרו לשלב ההשגה כאשר כתבי הערר והמסמכים שצורפו להם יהיו ההשגות מטעם העוררת והמשיבה תקבל החלטה בהשגות בתוך 30 ימים (להלן: "המתווה המוצע").
8. ביום 29.12.21 הודיעה המשיבה כי היא מסכימה למתווה המוצע.
9. ביום 1.1.22 הודיעה העוררת כי היא מסרבת למתווה המוצע מהסיבה שהשבת התיקים לשלב ההשגה תגרור עיכוב נוסף בהעברת המענקים. העוררת טענה כי צעד זה יאריך את התקופה בה תהיה העוררת מצויה תחת אי וודאות, כאשר לעוררת חובות לספקים בסך 1,848,523 ₪ וחוב לבעלי המניות בסך 612,792 ש"ח. מעבר לכך, בחינה של הוצאות קבועות בפועל צריכה להיעשות באופן חריג. בנסיבות עררים אלו, אין מקום לאפשר בדיקה של הוצאות קבועות נוכח התנהלות המשיבה שגרמה לפגיעה במתן זכות טיעון, חוסר הנמקה בהחלטותיה, עיכוב במתן החלטות מעבר למועדים הקבועים בחוק ואי שליחת החלטות בבקשות למענקים.
10. בהיעדר הסכמה, הורינו למשיבה להגיש כתבי תשובה. רק בעקבות הגשת העררים והחלטת הועדה, ביום 30.12.21 המשיבה קיבלה החלטות בהשגות לגבי תקופות הזכאות הבאות:
- תקופת זכאות יולי-אוגוסט 2020 – בחלוף 214 ימים ממועד הגשת ההשגה.
  - תקופת זכאות ספטמבר-אוקטובר 2020 – בחלוף 214 ימים ממועד הגשת ההשגה.
  - תקופת זכאות-נובמבר-דצמבר 2020 – בחלוף 192 ימים ממועד הגשת ההשגה.
11. המשיבה דחתה את השגות העוררת. בהחלטות נקבע כי העוררת מוחרגת מזכאות למענק, מאחר ולא דיווחה על הכנסות בתקופות הזכאות שבין החודשים מרץ 2020 ועד נובמבר 2021 וחלה ירידה ניכרת בהוצאותיה. עוד קבעה המשיבה, כי העוררת הגישה בקשה לקבלת מענקים בסך למעלה מ-2 מיליון ₪ לכל תקופות הזכאות, כאשר בתקופה זו העוררת קיזזה תשומות בסך 173,630 ₪ בלבד. המשיבה ערכה חישוב הוצאות קבועות עפ"י מאזן הבוחן משנת 2020. בהתאם לכך, אושרו לעוררת מענקים בסך כולל של 719,601 ₪, והעוררת נדרשה להשיב את ההפרש שבין המקדמות ששולמו לה לסך המענקים המאושרים.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ב. טענות הצדדים

12. בכתב הערר נטען כי העוררת שילמה עמלות לסוכנים זרים בסך מאות אלפי שקלים על מנת שתוכל להפיק הכנסות לאחר משבר הקורונה. העוררת טענה כי בבחינת הוצאות קבועות יש לקחת בחשבון את משכורות עובדיה, ששולמו בניסיון לשמר את פעילותו הרציפה של העסק. העוררת טענה כי אי קיום דיון בעניינה לפני מתן ההחלטות בהשגות, פגע מהותית בזכות הטיעון שלה. כמו כן, על החלטות המשיבה בבקשות בהשגות חלה התיישנות וזאת מאחר והחלטות אלה התקבלו לאחר המועד שנקבע בחוק. עוד נטען כי בהחלטות בבקשות לא צוין מי הגורם העומד מאחורי מתן ההחלטות, ומשכך ייתכן והגורם שקיבל את ההחלטה לא קיבל האצלת סמכויות מטעם המנהל. העוררת טענה כי לא היה מקום להחריג אותה מזכאות למענק כ"עוסק שנסגר". במהלך תקופת הזכאות העוררת ביצעה תשלומים פטורים ממע"מ לסוכנים זרים, שילמה עבור השכרת משרדים ומשכורות לעובדים חיוניים, כך שהוראת החוק בעניין "עוסק שנסגר" לא מתקיימת בעניינה.
13. בכתב התשובה המשיבה סקרה בהרחבה את הרקע הכללי לחקיקת החוק והחלטת הממשלה, תכלית המענק, הסבר לגבי נוסחת חישוב המענק שנקבעה בחוק הנותנת ביטוי לתכליתו, סמכות המנהל להתערב במקדם הוצאות קבועות ותנאי הסף בדבר קשר סיבתי בין הירידה בהכנסות ובין ההשפעה הכלכלית שנגרמה בעקבות משבר הקורונה. בכתב התשובה המשיבה טענה באריכות לגבי המשמעות שיש לתת לאיחור במתן ההחלטות בהשגות. המשיבה טענה כי בחוק לא נקבעה סנקציה מפורשת, שבהיעדר החלטה במועד שנקבעה בחוק דין ההשגה להתקבל. באשר לטענה בדבר היעדר הנמקה, נטען שלא קיימת בדין הוראה המבססת קבלת ערר בשל היעדר הנמקה. באשר לטענה בדבר הפגיעה בזכות הטיעון, המשיבה טענה כי זכות הטיעון אינה חייבת להיות פרונטלית. העוררת הפנתה לתכתובות מהן עולה שטרם ההחלטות בהשגות נערכו התכתבויות בין הצדדים ואף הוצגו מסמכים.
14. בכתב התשובה המשיבה חזרה בה מהעמדה בדבר החרגת העוררת מזכאות למענק. המשיבה טענה כי תכלית המענקים היא "השתתפות בגין הוצאות קבועות אשר נועדה לסייע לעסקים להישאר עם הראש מעל המים. המענקים נועדו לאפשר לעוסק להמשיך ולשלם את הוצאותיו הקבועות, ולא בגין ירידה במחזורי העסקיים". המשיבה התייחסה פרטנית להוצאות קבועות בהן העוררת ביקשה להכיר כגון: עמלות לסוכנים זרים בחו"ל, דמי שכירות, משכורות עובדים. בהתאם לכך, המשיבה ביקשה לדחות את העררים ולהורות לעוררת להשיב את הכספים שנדרשה להשיבם, בהתאם לחישוב ההוצאות קבועות שערכה.
15. בתגובה המשלימה מיום 20.2.22 העוררת שבה על טענותיה בדבר התיישנות הבקשות וההשגות נוכח האיחור במתן ההחלטות על ידי המשיבה. העוררת טענה כי ההחלטות ניתנו בחוסר סמכות, שכן המשיבה סירבה להמציא אסמכתא בעניין האצלת סמכויות המנהל לעובדיו. עוד נטען כי ההחלטות התקבלו תוך היעדר הנמקה ופגיעה בזכות הטיעון של העוררת, שכן המשיבה לא פנתה לעוררת טרם מתן ההחלטות בהשגות. לגופם של דברים, נטען כי אין למנהל סמכות להתערב בגובה המענק, תוך התעלמות מהנוסחה שנקבעה בחוק.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לחילופין, טענה העוררת כי סך הוצאותיה הקבועות עולה על סך המענקים שנדרשו על ידה. בעניין זה העוררת הפנתה להחלטת הוועדה בערר בערר 1750-21 אינקוגניטו מוזיקה (2002) בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 13.02.2022. להלן: "עניין אינקוגניטו"), שם נקבעו שלוש תכליות למענק, כאשר רק אחת מהן היא תשלום הוצאות קבועות. בהתאם להחלטה זו, בחינת הוצאות קבועות בפועל צריכה להישמר רק למקרים חריגים ויוצאי דופן, שאין העוררת נמנית עליהם.

16. ביום 3.4.22 התקיים דיון באמצעים טכנולוגיים בכל תיקי הערר (להלן: "הדיון"). בדיון העוררת שבה והדגישה את הפגיעה האנושה שנגרמה לה בעקבות משבר הקורונה. המדובר בעסק שפעל להבאת 6000-7000 תיירים מדי שנה לארץ. במהלך הדיון נעשה ניסיון מצדנו לבחון את חישוב הוצאותיה הקבועות של העוררת. בהיעדר יכול למסור נתונים מהותיים, הגענו לכלל מסקנה שלא התקיים בירור עובדתי בנושא זה בשלב ההשגה. במהלך הדיון ב"כ העוררת לא ידעו להשיב מהן ההוצאות הקבועות שהעוררת לא יכולה הייתה להימנע מהן בתקופות הזכאות כגון: ביטוחים ואגרות. על אף העובדה שהעוררת הגישה כתבי טענות ונספחים בהיקף של מאות עמודים, העוררת לא פירטה מהן רכיבי ההוצאות הקבועות, שלשיטתה הינן הוצאות שאינה יכולה להימנע מהן. כך לדוגמא, העוררת לא ידעה לציין מה גובה הוצאות השכירות בהן נשאה בתקופות הזכאות. המחלוקת המרכזית בין הצדדים היא חישוב ההוצאות הקבועות בפער שעולה על מיליון ש"ח. על אף האיחורים הבלתי סבירים מצד המשיבה בקבלת ההחלטות בבקשות למענקים וההשגות (שהתקבלו רק לאחר הגשת העררים), באופן חריג החלטנו שיש לאפשר למשיבה לערוך בירור עובדתי לגבי סך הוצאותיה הקבועות של העוררת, על מנת שהוועדה תוכל לבחון את סבירות החלטתה. בהתאם לכך, הורינו על השבת תיקי הערר לשלב ההשגה בתנאים הבאים:

"... העוררת תהיה רשאית להגיש טיעון נוסף בתוך 14 יום מהיום ועד לא יאוחר מיום 24.4.22. במסגרת זו היא תוכל לצרף מסמכים נוספים, לרבות מסמכים שלא צורפו בשלב הערר. לאחר שיתקבלו המסמכים והטיעון המשלים מטעם העוררת, המשיבה תקבל החלטה בהשגה כאשר בפרק זמן זה היא תאפשר למשיבה זכות טיעון בכתב או בעל פה, בהתאם לשיקול דעתה, כאשר ההחלטה בהשגה תתקבל בתוך 60 ימים ועד לא יאוחר מיום 26.6.22. יובהר שבמידה והמשיבה לא תקבל החלטה במועד שנקבע, יובהר כי אין היא חולקת את ההשגות שהוגשו על ידי העוררת והמענקים יאושרו בהתאם לבקשותיה של העוררת. הארכות נוספות לא יינתנו והמשיבה תידרש לקבל החלטה בתוך פרק הזמן שנקבע על ידי הוועדה. בהתאם לאמור, אנו מורים על השבת התיקים לשלב ההשגה ובנסיבות העניין לא מצאנו מקום לנכון לחייב את המשיבה בהוצאות בשלב זה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

יודגש כי במידה והצדדים לא יגיעו להסכמות כלשהן, העוררת תהיה רשאית להגיש עררים נוספים על החלטות המשיבה. במצב דברים זה, הוועדה תיקח לתשומת ליבה את ההליכים החוזרים ונשנים ואת הצורך בבירור עובדתי, שרק בשל התנהלות המשיבה לא בוצע בשלב ההשגה. בהתאם לאמור אנו מורים על סגירת תיקי הערר ללא צו להוצאות. " (עמ' 27-28 לפרוטוקול, סעיפים 9-10).

17. לאחר שב"כ העוררת ביקש מתן אורכה להמצאת מסמכים נוכח נסיבות רפואיות, ניתנה החלטה נוספת ובה נקבעו המועדים הבאים:

"לאחר שהוועדה נתנה החלטתה בתיק זה, העלה עו"ד שטראוס, בא כוח העוררת, שהוא צפוי לעבור הליך רפואי ובשל כך ייתכן עיכוב מסוים בהגשת המסמכים למשיבה בשלב ההשגה. בהתאם לכך, אנו נעתרים לבקשתו ומאפשרים לו להגיש מסמכים למשיבה בשלב ההשגה, וזאת בתוך 30 ימים מהיום, קרי עד לא יאוחר מיום 3.5.22. לאחר שהעוררת תגיש את המסמכים המשיבה תקבל החלטה בהשגה בתוך 60 ימים ממועד הגשת המסמכים. יובהר כי המסמכים יועברו לכתובת דוא"ל של באת כוח המשיבה ושל המפקח שמש, בהתאם לכתובת דוא"ל שהמפקח שמש יעביר עוד היום לבא כוח העוררת. ממועד קבלת המסמכים, המשיבה תקבל החלטה בהשגה בתוך 60 ימים. כאמור, במידה ולא תתקבל החלטה כאמור בתוך 60 ימים ייחשב הדבר שהמשיבה אינה חולקת על סכומי המענקים אותה דורשת העוררת המענקים יאושרו בהתאם לבקשות המקוריות שהגישה העוררת." (עמ' 30 לפרוטוקול, ש' 11-20, להלן: "ההחלטה") (ההדגשות אינן במקור).

ג. ההליכים לאחר מתן החלטת הוועדה מיום 3.4.21

18. בהתאם להחלטה, על המשיבה היה לקבל החלטות בהשגות עד ליום 3.7.22. בהחלטתנו, הבהרנו שבמידה והמשיבה לא תקבל החלטה במועד, עליה לאשר את המענקים בהתאם לבקשות העוררת.

19. ביום 29.8.22, הגישה העוררת בקשה להבהרת החלטה ובקשה לאישור כל המענקים שביקשה העוררת (להלן: "**הבקשה**"). העוררת טענה כי בניגוד להחלטת הוועדה בדיון, שלח נציג המשיבה לעוררת מסמך ובו דרישה להמצאת פירוט הוצאותיה הקבועות. העוררת ציינה כי לאחר העברת הטבלה, המפקח המציא דרישות נוספות להמצאת מסמכים, כגון דרישה לצירוף אסמכתא לכל הוצאה והוצאה. לאחר התכתבויות חוזרות ונשנות, ב"כ העוררת ביקש לקיים דיון פרונטלי, בכדי ליעל את ההתנהלות בשלב ההשגה. עוד ציינה העוררת כי המפקח המטפל לא פירט בפניה מהן ההוצאות הקבועות שהוכרו על ידה. העוררת טענה כי חרף החלטתה הברורה של הוועדה, המשיבה התעלמה בהפגנתיות מהחלטה זו. בהיעדר ברירה, ביקשה העוררת להורות למשיבה לאשר את כל המענקים.

20. נוכח אי קיום ההחלטה, ביום 29.8.22 הורינו למשיבה להבהיר מדוע לא קיבלה החלטות בהשגות בהתאם למועד שנקבע בהחלטה או לכל הפחות, מדוע לא הגישה בקשות למתן הוראות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

21. ביום 8.9.22 הודיעה המשיבה כי בהחלטת הוועדה נקבע כי לעוררת עומדים 30 ימים להצגת מסמכים ולאחר מכן, למשיבה יעמדו 60 ימים לקבל החלטה בהשגה. המשיבה טענה כי העוררת לא הציגה את כלל המסמכים המאפשרים קבלת החלטה מושכלת, אף שהעוררת התבקשה לעשות כן מספר פעמים. עוד נטען כי ב"כ העוררת התעקש על קיום פגישה פרונטלית, ומבחינת המשיבה די היה בהצגת המסמכים. המשיבה טענה כי פעלה בהתאם להחלטת הוועדה, אך בשל הרצון לקבל החלטה המיטיבה עם העוררת, היא המתינה זמן נוסף על מנת שהעוררת תגיש לה את כל המסמכים. מאחר והמשיבה לא עשתה כן, בקשה זו הוגשה בטרם מוצו ההליכים.
22. ביום 11.9.22 טענה העוררת כי המשיבה נמנעה מלהתייחס להחלטת הוועדה, מדוע המשיבה לא קיימה את החלטת הוועדה שניתנה בדיון. עוד ציינה העוררת, כי כבר ביום 2.5.22 היא שלחה למשיבה טבלה המרכזת את כל הוצאותיה הקבועות לרבות, הוצאות שלא הייתה יכולה להימנע מהן. דרישת המשיבה לקבל אסמכתא לכל אחת מלמעלה מ-1000 ההוצאות של העוררת היא דרישה שאינה סבירה. העוררת טענה ובצדק כי החלטה הוועדה מהווה פסק שדין שהפך חלוט. העוררת טענה כי בהתאם להחלטת הוועדה, על המשיבה היה לאשר את המענקים כפי שקבעה.
23. ביום 22.9.22 קבענו כי התנהלות המשיבה אינה מקובלת על הוועדה. מהתכתובות שהוצגו על ידי העוררת עולה כי המשיבה הערימה קשיים על ב"כ העוררת, שכל רצונם היה לקיים פגישה עניינית על מנת להוכיח את טענותיהם. עוד ציינו, כי מתגובת המשיבה עולה כי לא הבינה את החלטת הוועדה שניתנה בדיון. טרם מתן החלטה בשאלה האם יש מקום להורות על קבלת העררים נוכח התנהלות המשיבה, הצענו לצדדים מתווה דיוני נוסף, לפיו המשיבה תקיים פגישה פרונטלית עם ב"כ העוררת בתוך כחודש ימים. כעבור 10 ימים המשיבה תקבל החלטה בהשגות, וזאת בכפוף לחיוב המשיבה בהוצאות בסך 15,000 ₪ בגין התנהלותה (להלן: "המתווה הנוסף").
24. ביום 28.9.22 הודיעה העוררת כי היא מתנגדת למתווה הנוסף. לעמדתה, המשיבה התעלמה מהחלטת הוועדה, שהיא בגדר החלטה סופית. ככל שהמשיבה לא הסכימה עם החלטה זו, היה עליה להגיש ערעור. עוד נטען, כי למשיבה היה ברור כי עליה היה לקבל החלטה בהשגה בתוך 60 ימים, ועל אף זאת היא בחרה שלא למלא אחר החלטה זו. העוררת הדגישה כי מלכתחילה ההחלטות בהשגות ניתנו באיחור של למעלה מ-200 ימים. ראוי לציין כי המשיבה הסכימה למתווה זה.
25. בהיעדר הסכמה למתווה הנוסף, קבענו שהתיקים יובאו למתן החלטה סופית. בשים לב לטענות העוררת מצאנו שראוי שלמשיבה תינתן הזכות להשיב מדוע לא קיימה את החלטת הוועדה, שהיא החלטה ברורה המפורשת.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

26. ביום הגישה המשיבה תגובה משלימה. המשיבה טענה כי לעוררת אושרו מענקים בסך 770,658 ₪. המשיבה טענה כי פעלה בהתאם להחלטת הוועדה, כך שלעוררת ניתנה שהות בת 30 ימים להצגת מסמכים. על פי אותה החלטה על המשיבה לקבל החלטה בתוך 60 ימים. המשיבה טענה כי העוררת לא הציגה מסמכים המאפשרים לה לקבל החלטה מושכלת. המשיבה טענה שעל אף התעקשות ב"כ העוררת לקיים פגישה פרונטלית היא סברה שאין מקום לכך, וניתן להסתפק בהצגת מסמכים.
27. ביום 23.10.22 המשיבה על דעת עצמה, המציאה החלטה בהשגות חתומה על ידי מנהל קרן הפיצויים. בסעיף 3 להחלטה נקבע כי ההחלטה זו ניתנה למרות החוסר במסמכים והיא מתייחסת לחמשת תקופות הזכאות נשוא עררים אלו. בהחלטה נקבע כי סך הוצאותיה הקבועות של העוררת הסתכמו בסך 460,005 ₪ ואילו לעוררת אושרו מענקים בסך 770,658 ₪. אשר על כן, קבעה המשיבה כי על העוררת להשיב את ההפרש בין המקדמות ששלמו לה לבין סך המענקים המאושר, הפרש המסתכם בסך של 1,003,136 ₪.
28. ביום 25.10.22 ניתנה החלטה בה הערנו שלא ברור מדוע ההחלטה בהשגות התקבלה רק בשלב זה של ההליך. עוד ציינו, שבפרק הזמן שהתיק יובא למתן החלטה, ראוי שהמשיבה תמצה הידברות מול העוררת.
29. ביום 3.11.22 הודיעה המשיבה כי בין הצדדים נוהל דיון בניסיון להגיע להסכמות. משהצדדים לא הגיעו להסכמות, ביקשה המשיבה שהוועדה תיתן החלטה בעררים.

ד. דיון והכרעה

לאחר שבחנו את טענות הצדדים כפי שהם עלו מכתבי הטענות, בדיון, בבקשות והתגובות שהוגשו לאחר החלטת הוועדה, הגענו לכלל מסקנה כי דין בקשת העוררת להתקבל. הנימוקים לקבלת הבקשה הם: העובדה שהחלטת הוועדה מיום 3.4.21 חלוטה, האיחור הבלתי סביר במתן ההחלטות בבקשות למענקים ובהשגות (גם ההחלטות בהשגות שניתנו בעקבות הגשת העררים וגם ההשגות שניתנו לאחר החלטת הוועדה), הפגיעה בזכות הטיעון של העוררת לפני הגשת העררים ולאחריהם, והעובדה שבחינת הוצאות קבועות צריכה להיעשות בנסיבות חריגות ויוצאות דופן.

ד.1 אי קיום החלטת הוועדה שהיא החלטה חלוטה

30. מעיון בכתבי הטענות אין מחלוקת כי חלה ירידה ניכרת בהכנסותיה של עוררת עקב משבר הקורונה והיא זכאית למענקים. המחלוקת בין הצדדים היא בשאלת סמכות המנהל להתערב בשיעור המקדם ובהתאם, סמכות המשיבה לקבוע את גובה המענק בהתאם לחישוב ההוצאות בפועל. בנסיבות בהן בחינת הוצאותיה הקבועות של העוררת נעשתה בחלוף המועד הקבוע בחוק, ספק אם היה מקום לערוך בדיקה שכזו בחלוף זמן ניכר, כפי שנעשה בעניינה של העוררת.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

31. כאמור, המשיבה לא קיבלה החלטות בבקשות למענקים ובהשגות בהתאם למועדים הקבועים בחוק. חמור מכך, המשיבה קיבלה החלטה בהשגות רק לאחר שהעוררת נאלצה להגיש עררים לוועדה. התנהלות בלתי תקינה זו פגעה בזכויות העוררת, אשר לא קיבלה את מלוא המענקים להם היא זכאית עפ"י הנוסחה שנקבעה בחוק.

32. לאחר שהתרשמנו שלא נערך בירור עובדתי לגבי הוצאותיה הקבועות של העוררת, החלטנו באופן חריג, להשיב את תיקי הערר לשלב ההשגה, על מנת לאפשר לעוררת להציג פירוט של הוצאותיה הקבועות. נוכח העיכוב המשמעותי במתן ההחלטות בהשגות, הבהרנו בדיון ובהחלטות, כי ההחלטות בהשגות יינתנו בתוך 60 ימים ממועד המצאת המסמכים על ידי העוררת:

"...ההחלטה בהשגה תתקבל בתוך 60 ימים ועד לא יאוחר מיום 26.6.22. יובהר שבמידה והמשיבה לא תקבל החלטה במועד שנקבע, יובהר כי אין היא חולקת את ההשגות שהוגשו על ידי העוררת והמענקים יאושרו בהתאם לבקשותיה של העוררת. הארכות נוספות לא יינתנו והמשיבה תידרש לקבל החלטה בתוך פרק הזמן שנקבע על ידי הוועדה. בהתאם לאמור, אנו מורים על השבת התיקים לשלב ההשגה ובנסיבות העניין לא מצאנו מקום לנכון לחייב את המשיבה בהוצאות בשלב זה. (עמ' 27 לפרוטוקול ס' 9).

33. כאמור, לאחר בקשה למתן אורכה להגשת המסמכים מטעם העוררת, הבהרנו פעם נוספת כי על המשיבה לקבל החלטה בתוך 60 ימים ולא, ייחשב הדבר כי המשיבה מסכימה לחישוב מענקים בהתאם לבקשותיה של העוררת:

"... לאחר שהעוררת תגיש את המסמכים המשיבה תקבל החלטה בהשגה בתוך 60 ימים ממועד הגשת המסמכים... ממועד קבלת המסמכים, המשיבה תקבל החלטה בהשגה בתוך 60 ימים. כאמור, במידה ולא תקבל החלטה כאמור בתוך 60 ימים ייחשב הדבר שהמשיבה אינה חולקת על סכומי המענקים אותה דורשת העוררת והמענקים יאושרו בהתאם לבקשות המקוריות שהגישה העוררת. (עמ' 30 לפרוטוקול, ההדגשות אינן במקור)

34. בהחלטה נקבע באופן מפורש כי הזכות להגשת המסמכים נתונה לעוררת. בהחלטה זו לא התרנו למשיבה להמשיך בהליך דרישת מסמכים, נוכח הימשכות ההליכים הבלתי סבירה ממועד הגשת ההשגות. המשיבה בתגובתה ציינה שפעלה בהתאם להחלטת הוועדה ודרשה מהעוררת מסמכים נוספים. התנהלות זו מנוגדת להחלטה שכן, המשיבה נדרשה לקבל החלטה בהשגות בתוך 60 ימים, תוך שהוועדה הבהירה שלא תינתן אורכה נוספת למתן החלטות בהשגות. הוועדה התירה למשיבה לקיים שימוע בעל פה או בכתב טרם מתן החלטות בהשגות. נוכח העובדה שהעוררת כבר הגישה מסמכים למשיבה לפני הגשת העררים, קבענו שיש לתחום את ההליך המנהלי בדרך של מתן החלטה מנומקת בתוך 60 ימים. גם לאחר ההחלטה, הבהרנו למשיבה את מהות החלטתנו:

"לעוררת ניתנו שבועיים ימים למקד את הטענות שלה לגבי הוצאות קבועות בשלב ההשגה. זאת אומרת, העוררת יכולה להעביר למשיבה כרגע טבלה, אקסל, נספחים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- עם הוצאות קבועות, על מנת שהמשיבה תקבל החלטה לגבי סך ההוצאות שמגיע לעוררת. אנחנו רוצים שהליך ההשגה פה יהיה אפקטיבי, אנחנו לא מחזירים אתכם להשגה כדי שתחזרו אלינו. מצד שני, אני מצפה גם שהמשיבה תבחן את כל הטענות שלכם, הן לאור המסמכים שאתם הצגתם בשלב הערר והן לגבי מסמכים נוספים שאם אתם תבחרו להציג אותם. " (עמ' 28 לפרוטוקול ש' 22-32)
35. במהלך הדיון ולאחר מתן ההחלטה, הבהרנו שאין כל מקום לקבל החלטה מעבר למועד שנקבע על ידי הוועדה:
- "אני אגיד לאדוני, אני פשוט רוצה להגביל את המשיבה ב-60 ימים כי אתם המתנתם מספיק זמן. " (עמ' 29 לפרוטוקול ש' 17-18).
36. גם לאחר החלטה זו, הבהרנו למשיבה שהשבת התיק לשלב ההשגה לא נועדה על מנת ליצור סחבת של דרישות חוזרות ונשנות של מסמכים, דבר העלול לעכב את מתן ההחלטות בהשגות. על פשר הדברים ניתן ללמוד מדברי היו"ר בדיון לאחר מתן ההחלטה:

"אבל בתיק הזה כשאתם רואים שלא הגעתם להסכמות ושיש פה הרבה מאוד נתונים, נתונים שגם אדוני לא יכול להסביר לועדה וגם בא כוח העוררת לא ידע לתת מענה, אולי ראוי שתשבו ביחד, הוא יביא את כל המסמכים, הוא יציג לכם את המסמכים, הוא יציג לכם למשל חוזים שירדו לטמיון, הוא יבוא עם כל הניירת שצריך בשלב ההשגה. נתנו לכם פה 60 יום, פינג פונג להמצאת מסמכים לא יהיה לכם, אתם תקבלו החלטה תוך 60 יום ואם אני אחשוב שהחלטה שלכם לא מבוססת אז אני אומר, אני אכיר לו בכול המענקים. אתם נמצאים פה במצב לא פשוט מבחינתכם כי ההחלטות שלכם ניתנו לאחר המועד, אני רק רוצה לתת לכם הזדמנות לשמוע את כל הטענות שלו. אז אני אומר עוד פעם, לעבור שלב קדימה ולתת את זכות השימוע ונכון, אתם יכולים לתת את זכות השימוע גם בכתב אבל לא בטוח שזה נכון מבחינתכם. תיקחו את התהליך הזה קדימה, יש לכם פה צעד ויש פה עורר שאני חייב להגיד, הוא נפגע פה משמעותית, הוא יושב פה בשקט במהלך כל הדיון הזה, מר אשוק נמצא פה, הוא לא הוציא מילה כי אנחנו מדברים פה כרגע על סדרי דין ועל מה צריך להתבצע אבל אין מחלוקת שהעסק הזה נפגע בגלל הקורונה. העסק הזה ירד בלמעלה מ-15 מיליון שקל. אני אומר, הוועדה הייתה פה כפסע מלקבל פה החלטה על הטענות המקדמיות ויכול להיות שזה לא היה מאוד טוב מבחינת המשיבה, אז אולי כדאי שתנצלו את ההליך הזה כדי לרפא את הפגם של ההליך המנהלי שנקטתם עד עכשיו כי בשלב הבא, ככל שיוגש ערר, הדיון פה יהיה הרבה יותר קצר ותכליתי. לא יהיו פה יותר מדי, יהיה פה כתב תשובה וקבלת החלטה, זה המצב. אני לא אתן למר אשוק להמתין עוד פרק זמן ממושך, לא 90, לא 120 יום ולא 150 לקבל החלטה. הוא צריך לדעת מה המצב שלו, ואם הוא צריך להחזיר חצי מיליון, 200 אלף, או לקבל עוד 300 אלף שקל מבחינתו זה חיים ומוות לעסק הזה. זו הנקודה שחשוב לי להעביר לשני הצדדים. אז אנחנו נקבל פה החלטה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

במסגרת זמנים ודאית, זאת אומרת שהוא יודע שעד סוף יוני, גג עד תחילת יולי הוא מקבל פה החלטה בהשגה, ובמידה ולא, ואני אומר פה עוד פעם, עו"ד שטראוס, לא לחכות 45 יום להגיש ערר, תגישו שבוע לאחר מכן. אני אומר עוד פעם לאדוני, אנחנו נעשה כל מה שצריך כדי לקבל החלטה בערר אם לא תגיעו להסכמות אבל אני מאוד מקווה שהמשיבה הבינה את הרמז הענק לגבי איך צריך לחשב פה את המענקים, לעשות פה בירור עובדתי.

37. החלטתנו בדיון הבהירה למשיבה שאין היא יכולה להמשיך בהתנהלות של דרישה חוזרת ונשנית של מסמכים תוך עיכוב מתן ההחלטות בהשגות. עוד ציינו, שבמידה והמשיבה לא תקבל החלטה במועד, העוררת רשאית להגיש בקשה לאכיפת ההחלטה, בסמוך למועד שנקבע על ידי הועדה (עמ' 33 לפרוטוקול ש' 16-20).
38. החלטת הוועדה להשיב את העררים לשלב ההשגה, ניתנה לפני משורת הדין, וזאת כאשר המשיבה התעכבה משך זמן ממושך במתן ההחלטות בבקשות ובהשגות, מעבר למועד הקבוע בחוק. אם לא די בכך שהמשיבה קיבלה את ההחלטות בהשגות אגב הגשת העררים, גם לאחר שהוועדה אפשרה למשיבה לקבל החלטה מנומקת לגבי אופן חישוב ההוצאות הקבועות, המשיבה לא קיימה גם החלטה זו.
39. מבחינת ההתכתבויות בין ב"כ העוררת למפקח שמש, ניכר כי ב"כ העוררת ניסה לקדם דיון ענייני בנושא חישוב ההוצאות הקבועות טרם מתן ההחלטות בהשגות. כך לדוגמא, ביום 2.5.22, לאחר שהעוררת העבירה טבלה ובה פירוט הוצאותיה הקבועות, ציין ב"כ העוררת את הדברים הבאים:

"אנא תעדכן אותי ככל שנדרשים הסברים לגבי הקובץ. אני אשמח שאם נאלץ להגיע שוב לוועדת ערר שלא יהיו מחלוקות לגבי תוכן הקובץ, אלא רק לפרשנות לגביו." (נספח 3 לבקשה).

40. המשיבה לא קיימה את החלטת הוועדה והעלתה דרישה נוספת להמצאת מסמכים:

"על כן עליך להמציא רשימה מסודרת באקסל תוך הפניה לאסמכתא מתאימה לכל הוצאה והוצאה מדוע הינה הוצאה קבועה או לחילופין הוצאה שירדה לטמיון אני מבין שזה לוקח זמן אבל ככל הנראה אין ברירה כי כפי שאמרתי נטל ההוכחה על הוצאות קבועות ושירדו לטמיון הוא לא קל כפי שידוע לך בייחוד אם אתה לוקח את כל ההוצאות ללא אבחנה" (ראה תכתובת מהמפקח שמש מיום 2.5.22, נספח 5 לבקשה (ההדגשות אינן במקור)).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

41. למרות שמהחלטת הוועדה עולה כי המשיבה לא היתה רשאית לדרוש מהעוררת להמציא מסמכים נוספים, ביום 10.5.22 העוררת המציאה למשיבה מסמכים נוספים כגון: חשבוניות בגין תשלומים לסוכנים זרים, אישור על חובות אבודים, רשימות לקוחות, חשבוניות בגין תשלומי שכירות (ראה נספח 6 לבקשה). על היקף המסמכים שנדרשו על ידי המשיבה לאחר השבת התיקים לשלב ההשגה, ניתן ללמוד מתכתובת המייל של המפקח שמש מיום 2.6.22 (ראה נספח 7 לבקשה).
42. גם לאחר העברת המסמכים, ב"כ העוררת הציע למשיבה לקיים שיח ענייני, במטרה להבהיר מהו היקף ההוצאות הקבועות בהן נשאה בתקופות הזכאות. מנספח 9 לבקשה עולה כי ב"כ המשיבה ניסה לשכנע את ב"כ העוררת כי חלק מההוצאות שצינו בטבלה אינן בגדר הוצאות קבועות. במצב דברים זה היה על המשיבה לקבל החלטה בהשגות. מנספח 11 לבקשה עולה כי גם לאחר שחלף המועד למתן ההחלטות בהשגות, ביום 18.7.22 ב"כ העוררת ביקש מהמפקח ליצור עמו קשר בעניין המענקים.
43. אין מחלוקת כי המשיבה לא קיימה את החלטת הוועדה. המשיבה לא קיבלה החלטות בהשגות בהתאם למועד שנקבע על ידי הוועדה. המשיבה המשיכה לדרוש מהעוררת להמציא מסמכים נוספים. משהמשיבה החליטה לא להגיש ערעור על החלטה זו, היה עליה לקיים את החלטת הוועדה ככתבה וכלשוונה. על המשיבה היה לקבל החלטה מנומקת בהשגות עד לא יאוחר מיום 3.7.22 או לחילופין, לאשר את הבקשות למענקים במלואן.
44. משהמשיבה לא קיבלה החלטות בהשגות במועד, ב"כ העוררת פנה לגורמים בקרן הפיצויים בבקשה לברר אל מי עליו לפנות על מנת לקבל את המענקים להם העוררת זכאית (ראה פניות ב"כ העוררת מהתאריכים 3.8.22 ו-24.8.22 – נספח 14 לבקשה).
45. צדק ב"כ העוררת בפנייתו מיום 24.8.22, לפיה עמדת המשיבה שבדיקת המענקים נמצאת בעיצומה עומדת בניגוד גמור להחלטת הוועדה מיום 3.4.21. נוכח התנהלות זו, הודיע ב"כ העוררת כי בכוונתם לפנות לוועדה על מנת להבהיר כי העוררת זכאית למענקים ושיפסקו לטובתה הוצאות משפטיות.
46. רק בחלוף מספר חודשים ובליט ברירה, העוררת הגישה את הבקשה למתן הבהרה ולתשלום מלוא המענקים. בקשה זו הוגשה בחודש דצמבר 2022, כמעט חצי שנה מעבר למועד שנקבע על ידי הוועדה למתן החלטות בהשגות על ידי המשיבה. אנו קובעים כי המשיבה הפרה את החלטת הוועדה ולא העניקה לעוררת את המענקים המגיעים לה. גם כאשר ב"כ העוררת הסב את נציגי המשיבה בדבר תוכן ההחלטה והמועדים שנקבעו בה, המשיבה עמדה על סירובה להעברת יתרת המענקים. התנהלות זו אינה ראויה, במיוחד כאשר מדובר בהתנהלות של רשות מנהלית.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

47. גם במסגרת הליך זה, כשלעוררת נודע שלא קיימה את החלטת הוועדה, המשיבה טענה בצורה סתמית שמילאה אחר החלטת הוועדה. חרף מספר החלטות של הוועדה, המשיבה לא נימקה כיצד התנהלותה מתיישבת עם החלטתה הברורה של הוועדה. לא זו אף זו, המשיבה קיבלה החלטות בהשגות ביום 23.10.22, וזאת מבלי שהעוררת הציגה מסמכים נוספים. בנסיבות אלו, עולה התהייה מה מנע מהמשיבה לקיים את החלטת הוועדה ולקבל החלטה בהשגות בהתאם למועד שנקבע בהחלטה. ההחלטות בהשגות מיום 23.10.22, ניתנו על ידי המנהל רק לאחר הגשת הבקשה, ובחלוף 112 ימים מעבר למועד שנקבע על ידנו, כאשר בפרק זמן זה החלטת הוועדה מיום 3.4.21 הפכה חלוטה.
48. לאור כל האמור לעיל, צודקת העוררת בטיעוניה, כי החלטת המשיבה מיום 3.4.21 היא החלטה חלוטה שהמשיבה לא ערערה עליה. ככל שהמשיבה לא הסכימה עם החלטה זו, היה עליה להגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים. בהתאם להחלטתנו מיום 3.4.21, הרי שהעוררת זכאית לתשלום מענקים שנכללו בבקשות העוררת (בהתאם לנוסחה שנקבעה בחוק).

2.ד האיחור במתן החלטות בהשגות

49. די בעובדה כי החלטה וועדה חלוטה בכדי לקבל את בקשת העוררת לתשלום המענקים בהתאם לנוסחה שנקבעה בחוק. למעלה מן הצורך, מצאנו להתייחס לאיחורים המשמעותיים במתן החלטות בבקשות למענקים ובהשגות. כאמור, העוררת נדרשה להגיש עררים מהטעם שהמשיבה לא קיבלה החלטות בהתאם למועדים בחוק. גם לאחר שהוועדה קיבלה החלטה נוספת, והורתה על השבת תיקי הערר לשלב ההשגה, גם במקרה זה המשיבה לא קיבלה החלטה במועד.
50. יובהר כי הבקשה למענק לתקופת זכאות יולי-אוגוסט 2020 הוגשה ביום 23.9.20. המשיבה קיבלה החלטה בבקשה למענק רק ביום 8.4.21, קרי בחלוף 197 ימים. בהתאם להוראות החוק, על המשיבה היה לקבל החלטה בבקשות בפרק זמן של 100-120 יום. כלומר, עוד בשלב הבקשה למענק המשיבה לא קבלה החלטה במועד שנקבע בחוק.
51. ההחלטות בהשגות לתקופות זכאות שבין החודשים יולי-דצמבר 2020, התקבלו בחלוף 192-214 ימים ממועד הגשת ההשגות. המדובר באיחורים שבין 72-96 ימים מעבר למועד הקבוע בחוק. למרות שהנימוקים בהחלטות בהשגות זהים, גם ההחלטות בהשגות לתקופות זכאות ינואר-פברואר 2021, ומרץ-אפריל 2021 התקבלו באיחור, בחלוף 145 ימים ו-130 ימים בהתאמה, ממועד הגשת ההשגות. לאחר שהורינו על השבת התיקים לשלב ההשגה, על המשיבה היה לקבל החלטות בתוך 60 ימים. המשיבה לא קיימה גם החלטה זו וקיבלה החלטות בהשגות בחלוף 172 ימים, קרי חריגה נוספת של 112 יום, ותוך התעלמות מקביעת הוועדה, לפיה אי קבלת החלטה במועד משמעה חישוב מענקים בהתאם לנוסחה הקבועה בחוק.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

52. מהנתונים שפורטו לעיל, עולה כי המשיבה לא קיימה את הוראות החוק בשלב הבקשה, בשלב ההשגה ואף לאחר מתן החלטה על ידי וועדת הערר. צודקת המשיבה כי בחוק התוכנית לסיוע כלכלי אין הוראה מפורשת לגבי התוצאה של איחור במתן החלטה בדבר זכאות עוסק למענק. בניגוד לחוקי מס אחרים, לא נקבע בחוק כי לסטייה מן המועד תהיה השפעה על תקפותה המשפטית של הפעולה. בע"מ 1386/04 **המועצה הארצית לתכנון ובנייה נ' עמותת נאות ראש העין, ע"ר** (פורסם בנבו, 20.5.2008) (להלן: "**עניין ראש העין**") נקבע כי: "חזקה פרשנית היא כי מדובר בנורמה המגדירה מסגרת זמן לפעולה שהיא בעלת אופי מנחה ומדריך בלבד, ואיננה בעלת אופי מחייב". עוד נקבע כי כאשר מדובר במועד שתכליתו היא לשמש קו מנחה בלבד, לחריגה ממועד זה עשויה להיות נפקות ביחס לסבירותה ולתקינותה של הפעולה המנהלית וכן מבחינת שאלת עיתויה.

53. בעמ"נ 27710-06-21 **ב.ג. ביטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים בישראל**, (פורסם בנבו, 03.01.2022) (להלן: "**עניין ב.ג. ביטחון**") נדון לראשונה ערעור בסוגיית האיחור במתן החלטה בהשגה לפי חוק התוכנית לסיוע כלכלי. בפסק הדין נקבע כי על אף שלא נקבעה בחוק סנקציה בשל איחור במתן החלטה בהשגה, אין לפרש את הוראות החוק לפיהן איחור משמעותי לא יביא לתוצאה המשפטית של קבלת ההשגה. בפסק הדין נקבע כי יש לקבל את ההשגה והערעור לנוכח איחור משמעותי בקבלת החלטה בהשגה, שבאותו מקרה עמד על 68 ימים.

54. בעמ"נ 3720-11-21 **פודולסקי נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 15.07.2022), בית המשפט חזר על קביעותיו בעניין **ב.ג. ביטחון**, וקבע כי המועד שנקבע בחוק הוא מועד מחייב ולא מנחה. עוד נקבע כי איחור משמעותי במתן החלטה בהשגה, שאינו של ימים ספורים, יוביל, בהתאם לנסיבות הפרטניות של כל מקרה, לקבלת ההשגה ולאישור בקשת המענק (פיסקה 113 לפסק הדין). על החלטה זו הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

55. בבר"מ 7502-22 **רשות המיסים נ' בוריס פודולסקי** (פורסם בנבו, 22.01.2023) (להלן: "**עניין פודולסקי**"), נקבע כי בהיעדר קביעה מפורשת בחוק המטילה "סנקציה" על המשיבה בגין אי עמידה במועד, אי מתן החלטה בהשגה מועד אינה מובילה "אוטומטית" לקבלתה. לצד זאת, נקבע כי יש בהחלט מקום לייחס משקל נכבד לעיכוב במתן החלטה כאשר מדובר באיחור ממושך:

"במכלול הנסיבות, ובהתחשב בשיקול של העומס המוטל על ועדת הערר כמו גם בשיקול של הקופה הציבורית, אני סבורה כי חריגה מהמועד הקבוע בסעיף 20(א)(1) לחוק הסיוע הכלכלי אינה מחייבת את קבלת ההשגה באופן אוטומטי כאשר אין מדובר בעיכוב משמעותי (ראו לעניין זה: ברק-ארז, בעמ' 414-415). לצד זאת, יש בהחלט מקום לייחס משקל נכבד לעיכוב במתן החלטה בהשגה, בפרט כאשר מדובר בעיכוב משמעותי. בהיקש מסעיף 6(א) לחוק לתיקון סדרי מינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958, ניתן לומר כי אי-עמידה במועד הקבוע לא תביא אמנם לקבלת ההשגה באופן אוטומטי, ואולם במקרה זה על רשות המיסים יוטל נטל

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הראיה להוכיח כי ההחלטה על דחיית ההשגה הייתה נכונה, מבלי שחזקת התקינות המינהלית תעמוד לימינה. " (פס' 24 בפסק הדין)

56. בעמ"נ 62994-01-22 מגדלי ברקת חברה להקמת מבנים בע"מ נ' רשות המיסים (פורסם בנבו, 30.11.2022) (להלן: "עניין ברקת"), נקבע שרק במקרים חריגים במיוחד, האיחור במתן ההחלטה בהשגה עלול להביא לכך שערר יתקבל, וזאת בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, ובעיקר בהצטרף לטעמים נוספים.

57. בהינתן העובדה שהמשיבה איחרה פעם אחר פעם במתן החלטות: בבקשה למענק, בהשגות, תוך התעלמות מהמועדים שנקבעו בחוק ועל ידי הוועדה, אין מקום לאפשר בחינת חישובים חלופיים, תוך פגיעה קשה בזכויות העוררת. בעניין ב.ג. ביטחון, בית המשפט עמד תכלית החקיקה למתן מענקים באופן מהיר ויעיל:

"מלשון החוק לסיוע כלכלי ומדברי ההסבר לו, עולה כי כוונת המחוקק הייתה ליצור מנגנון מהיר יעיל ופשוט למתן המענקים לאותם עסקים, הנמצאים במשבר קיומי. ... הנוסחה שנקבעה בחוק הסיוע הכלכלי לצורך קביעת הזכאות למענק והיקפו – נועדה למנוע את הצורך בבדיקה פרטנית ארוכה ומסורבלת, כשהמטרה שעמדה לנגד עיני המחוקק הייתה תשלום מהיר של המענקים בתוך מספר ימים. " (פס' 45 בפסק הדין)

58. מעיון בכתב התשובה עולה שאין מחלוקת כי העוררת זכאית למענקים עבור כל תקופות הזכאות. המחלוקת מצד המשיבה היא בסוגיית חישוב גובה המענקים. בקשות העוררת למענקים הוגשו החל מחודש ספטמבר 2020. קבלת החלטות בהשגות בחלופי תקופה של למעלה משנתיים ממועד הגשת הבקשות עומדת בסתירה מוחלטת לתכלית המענקים. התנהלות זו אינה סבירה, וגרמה לכך שמשך תקופה ארוכה ובלתי סבירה העוררת הייתה נתונה באי וודאות. קבלת ההשגות או דחייתן, משמעותה קבלת תשלומים נוספים בסך העולה על מיליון ש"ח או החלטה על השבת מענקים ששולמו ביתר בסכום העולה על מיליון ש"ח. המדובר בהחלטת הרת גורל עבור עוסק בתחום התיירות שנפגע אנושות בעקבות משבר הקורונה.

59. התנהלות העוררת בתיקים אלו הינה חריגה כשלאורך כל ההליך המנהלי חלו עיכובים ממושכים בהתנהלות המשיבה. כפי שנקבע בעניין ראש העין, האיחורים הרבים והממושכים במתן ההחלטות יש בהן להשפיע על בחינת סבירות החלטות המשיבה. במצב שבו מדובר במענק חיוני להמשך פעילות העוסק, לא היה מקום לסחבת של דרישות חוזרות של מסמכים תוך התעלמות מהמועדים הקבועים בחוק. חישוב המענק, תוך סטייה מהנוסחה הקבועה בחוק, עומד בניגוד לתכלית החקיקה וצריך להיעשות במקרים חריגים. למרות שלמנהל ישנה סמכות לבחון הוצאות קבועות, ספק אם היה מקום לנקוט בהליך חריג זה נוכח אי עמידת הרשות במועדים הקבועים בחוק. לא בלי היסוס, הורינו על השבת התיק לשלב ההשגה לאור הפער משמעותי בין ההוצאות הקבועות שחושבו על ידי המשיבה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לבין גובה המענקים שנדרשו על ידי העוררת. המשיבה לא קיימה גם את החלטת הוועדה, ולא פעלה לקבלת החלטה בהתאם למועד שנקבע על ידנו. אי קבלת החלטה לפי המועד שנקבע על ידי הוועדה, אינו סביר. כאשר מדובר בהליך סוציאלי שתכליתו סיוע לבעלי עסקים, יש לתחום את הזמן שבו המשיבה רשאית לקבל החלטות בעניינה של העוררת, ואכן זה המקרה שבפנינו.

60. למען הסר ספק, לא מדובר במקרה בו עוסק זכאי למענק רק בשל עיכוב הרשות במתן ההחלטה בהשגה. מדובר בעוררת שמלכתחילה הייתה זכאית למענקים בהתאם לנוסחה שנקבעה בחוק. המשיבה ביקשה לסטות מהנוסחה באופן חריג, והחלטה מעין זו צריכה להתקבל בהתאם לכללי מנהל תקינים.

3.4 סמכות המנהל לשינוי מקדם ההוצאות הקבועות- רק במקרים חריגים ויוצאי דופן

61. בהחלטת הממשלה 5015 והחוק נקבעו נוסחאות לבחינת זכאות עוסקים למענקים ולקביעת גובה המענקים. הנוסחאות שנקבעו בחוק נועדו על מנת לאפשר תשלום מהיר לעוסקים וזאת מבלי שתידרש בדיקה פרטנית ארוכה ומסורבלת (ראה עניין ב.ג. ביטחון, פס' 45). דברים דומים נקבעו בעמ"נ 48298-11-21, מאגמה ישראל פרויקטים בע"מ נ' רשות המיסים (פורסם בנבו, 12.06.2022):

"מלשון החוק לסיוע כלכלי ומדברי ההסבר לו, עולה כי כוונת המחוקק הייתה ליצור מנגנון מהיר יעיל ופשוט למתן המענקים לאותם עסקים, הנמצאים במשבר קיומי. ... הנוסחה שנקבעה בחוק הסיוע הכלכלי לצורך קביעת הזכאות למענק והיקפו – נועדה למנוע את הצורך בבדיקה פרטנית ארוכה ומסורבלת, כשהמטרה שעמדה לנגד עיני המחוקק הייתה תשלום מהיר של המענקים בתוך מספר ימים."

62. ועדות הערר ובתי המשפט המחוזיים שדנו בערעורים על החלטות הוועדות, שבו והדגישו כי רק במקרים חריגים נתונה למשיבה הסמכות לסטות מהנוסחה שנקבעה בחוק. הנוסחה שנקבעה בחוק לצורך קביעת הזכאות למענק והיקפו, נועדה למנוע את הצורך בבדיקה פרטנית ארוכה ומסורבלת מצד המשיבה. בעניין פודולסקי, בית המשפט עמד על תכלית זו וקבע "שהמטרה שעמדה לנגד עיני המחוקק הייתה תשלום מהיר של המענקים בתוך מספר ימים". בסעיף 7 לחוק נקבע מנגנון המאפשר למנהל לשנות את גובה המקדם, אם שוכנע שהמקדם על פי הנוסחה בחוק אינו משקף את גובה ההוצאות הקבועות בפועל:

"המנהל רשאי לקבוע מקדם אחר לגבי עוסק כאמור בפסקה זו, אם שוכנע כי המקדם לפי פסקה זו אינו משקף את ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלת עסק מסוג עיסוקו של העוסק, ובלבד שהמקדם שיקבע לא יעלה על 0.3".

63. החלטת המנהל לסטות מהנוסחה צריכה להיות מנומקת, ונדרשים נימוקים כבדי משקל לקביעת המענק בהתאם להוצאותיו הקבועות של העוסק (ראו ערר 1971-21 אטלנטיס גוני קור טרוול בע"מ נ' רשות המיסים (פורסם בנבו, 12.08.2022) (להלן: "עניין אטלנטיס"); ערר 1227-21 מרפז – סחר ותעשיות בע"מ נ' רשות המיסים (פורסם בנבו, 03.10.2021);

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

וערר 21-2133 **אדיר מילר בע"מ נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 15.02.2022) (להלן: "עניין אדיר מילר"); ערר 21-1137 מ. **מוסיקה פלוס בע"מ נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 12.07.2021); ערר 21-1031 **אי איי סי איי אייזנברג אגר. קומפני ישראל בע"מ נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 21.06.2021); ערר 21-1158 **ורטיגו מוסיקה בע"מ נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 29.09.2021); ופסקה 62 להחלטה **בעניין אינקוגניטו**.

64. בהליך של בחינת הוצאות קבועות בפועל יש לתת לעוסק הזדמנות להציג את טענותיו לגבי סך ההוצאות הקבועות בהן נשא בתקופות הזכאות. בחוק התוכנית לסיוע כלכלי ובהחלטת הממשלה, אין הגדרה או רשימה של הוצאות המוגדרות כהוצאות קבועות לשם חישוב המענק. בדברי ההסבר להחלטת הממשלה נכתב:

"עסקים שפעילותם נפגעה כאמור יכולים לצמצם את הוצאותיהם המשתנות, כגון רכישות מספקים ותשלומי שכר, אולם ישנן הוצאות שאין ביכולתם להימנע מהן, ובהן תשלומי שכירות, הוצאות ביטוח, חשבונות חשמל ומים וכדומה" (ה"ח הממשלה תש"ף מס' 1341, עמ' 453).

65. בהתאם לדברי ההסבר, הוצאות קבועות הן הוצאות שהעוסק אינו יכול להימנע מהן במהלך תקופות הזכאות (ראו **עניין אייזנברג לעיל**). בערר 21-1422 **מידפוינט - מרכז בינלאומי למצוינות וחדשנות בע"מ נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 29.12.21), נקבע כי בחינת ההוצאות הקבועות תיעשה בהתאם לנסיבותיו הספציפיות ומאפייניו העסקיים של מבקש המענק. נוכח פעילותה הייחודית של העוררת בענף התיירות, היה מקום לערוך בירור ענייני על מנת לברר האם יש מקום להכיר בהוצאות שירדו לטמיון בעקבות ההשפעה הכלכלית שנגרמה בשל משבר הקורונה. במקרים אחרים, המשיבה אף הייתה מוכנה להכיר בהוצאות שכר של עוסק בתחום התיירות משנים קודמות, וזאת מתוך הבנה כי הכנסות אלו נועדו לשם ייצור הכנסה בתקופות הזכאות ומדובר בהוצאות שירדו לטמיון (ראה לדוגמא, ערר 21-2651 **ישראל מייבין תיירות בע"מ נ' רשות המסים**, פרוטוקול הדיון מיום 9.1.23, עמ' 3, ש' 17-2).

66. דווקא כשמדובר בעוסק בתחום התיירות, אשר ספג פגיעה אנושה בעקבות משבר הקורונה, כך שהכנסותיו פחתו מסך כ-15.3 מיליון ש"ח בשנת 2019 לסך 139,074 ₪ בשנת 2020 (בין החודשים מרץ-דצמבר 2020), היה מקום לנקוט דרישה זהירה בעת חישוב הוצאותיו הקבועות. הוצאות קבועות אינן הגדרה חשבונאית טהורה הניתנת לחישוב בקלות. לא בכדי קבע המחוקק כי המענקים יחושבו עפ"י נוסחה שנקבעה מראש, משיקולי מהירות ויעילות. לא מדובר בהוצאות שניתן להחילן על כלל העוסקים. לדוגמא, לא נקבע בהחלטה קטגורית האם הוצאות שכר של מנהלי העסק יחשבו כהוצאות קבועות, אלא נקבע כי יש לבחון זאת בהתאם לנסיבותיו הקונקרטיות של העוסק (ראו ערר 21-1881 **טאהא סודקי - קייטרינג רסטל נ' רשות המסים** (פורסם בנבו, 21.03.2022); ערר 21-1629 מ.ג.ב **שרותי ניקיון בע"מ**

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 08.12.2021); וערר 1089-21 ל. לייב פרויקטים בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 10.09.2021) (להלן: "עניין לייב").

67. מעבר לכך, ועדות הערר קבעו כי תכלית המענקים נדרשת גם להבטחת המשכיות העסקית והאצת המשק, ולכן יש לנקוט בגישה מרחיבה ומיטיבה ביחס להוצאות שיש להחשיבן כהוצאות קבועות לצורך קביעת המענק (ראו ערר 1832-21 ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שרותי רפואה נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 22.07.2022) (להלן: "ערר ב.ג. בטחון"); וערר 1112-22 ש.ס. שאמא עבודות פיתוח ובניה - שאמא סעיז נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 16.10.2022).

68. בעניין אינקוגניטו עמדה הוועדה על התכליות השונות העומדות בבסיס ההחלטה למתן מענקים ובהן האצת המשק והבטחת המשכיות העסקית, השתתפות בהוצאות הקבועות ופשטות ויעילות המנגנון. בעניין אטלנטיס, נדונה ערר על החלטת המשיבה לחשב הוצאות קבועות בעסק תיירות. וועדת הערר קיבלה חלק מהעררים ודחתה את עמדת המשיבה לחשב הוצאות קבועות. בין הנימוקים נכללו סוג עיסוקה של העוררת, הפגיעה הקשה שספגו עסקי התיירות כתוצאה מהקורונה, חוסר הוודאות המתמשך בו הייתה שרויה העוררת באשר ליכולתה לשוב ולפעול, ומשמעות ההחלטה בדבר סטייה מהנוסחה שנקבעה לחישוב המענק. נימוקים אלה יפים גם למקרה שבפנינו ומהווים טעם נוסף לדחיית החלטת המשיבה לסטות מהנוסחה הקבועה בחוק, ולערוך חישוב הוצאות קבועות בפועל.

3.ד הפגיעה בזכות הטיעון של העוררת

69. מעיון בהחלטות המשיבה בבקשות למענקים, עולה כי חלק מהבקשות נדחו בנימוק שהעוררת נחשבת כמי שסגרה את עסקה לפי הוראות החוק, לאור דיווח על עסקאות בשיעור אפס וירידה ניכרת בהוצאות שהוציאה לשם ייצור הכנסה (ראו החלטות בבקשות למענקים לתקופות זכאות יולי-אוגוסט 2020 וינואר-פברואר 2021). בהחלטה אחרת נקבע כי העוררת לא המציאה מסמכים שנדרשו ומבדיקה עלה: שלעוסק "הוצאות קבועות נמוכות מגובה המענק שחושב... מאחר וסכום המענק ששולם במקטעים קודמים משקף את ההוצאות הקבועות בהן עמדת בתקופת הזכאות דינה של בקשה זו להידחות". במקרה זה המשיבה לא פירטה בהחלטה את אלו הוצאות קבועות נלקחו בחשבון, כיצד קוזזו סכומי המענק הנדרש לבין תקופות זכאות אחרות.

70. מההחלטות בבקשות למענקים עולה כי המשיבה אישרה חלקית או דחתה את הבקשות למענקים מנימוקים שונים. בניגוד לעמדת העוררת, אנו קובעים כי המשיבה רשאית לשנות את נימוקיה בהשגות, ככל שגילתה נתונים נוספים או מצאה שנפלה טעות בהחלטתה הקודמת. יחד עם זאת, במצב דברים בו המשיבה כללה בהחלטה בהשגה נימוקים נוספים וחדשים, כאשר במסגרת הליך ההשגה לא ניתנה לעוררת הזדמנות נאותה להתייחס לשינוי בעמדת המשיבה, יש בכך לפגוע בזכות הטיעון של העוררת.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

71. המשיבה אף העלתה דרישה בלתי סבירה, שהעוררת תמציא אסמכתא לכל הוצאה והוצאה וזאת כשמדובר במאות הוצאות. דרישה זו עומדת בניגוד מוחלט לכוונת המחוקק. ראו גם הדברים שנאמרו בפרוטוקול מס' 97 מישיבת ועדת הכספים מיום 21.7.20:

"אי אפשר לתת על כל הוצאה בנפרד כי אז זה כבר הופך להיות בדיקה פרטנית של כל עסק. אנחנו רוצים שתהיה מערכת שעובדת, יעילה, ממוחשבת. אי אפשר לבדוק הוצאה הוצאה לעסק..."

72. טרם קבלת החלטות בהשגות, ראוי שהמשיבה תפעל בסד הזמנים הקבוע בחוק לדרישת המסמכים הנדרשים. גם לאחר השבת תיקי הערר לשלב ההשגה, ב"כ העוררת ביקש במספר הזדמנויות לקיים דיון פרונטלי על מנת להשמיע את טענותיו ולהסביר מדוע יש להכיר בהוצאות אותן פירט כהוצאות קבועות. למרות שעל פי חוק אין חובה למשיבה לקיים שימוע בעל פה טרם מתן החלטות בהשגות, ראוי לציין כי פגישה מעין זו הייתה מאפשרת לעוררת להציג את טיעוניה ועמדתה לגבי אופן חישוב ההוצאות הקבועות. באופן חריג, מיוזמתנו הערנו כי בנסיבות עררים אלו ראוי לקיים שימוע בעל פה על מנת לאפשר לעוררת להציג את טיעוניה. יש להצר על כך שכבר בדיון נציג המשיבה הביע הסתייגות לכך:

"הוועדה לא קיבלה פה החלטה סופית בעניין הזה וחשוב, אני אומר עוד פעם, חשוב לי להבהיר את הנקודה שאתם נמצאים בה, בא כוח העוררת מאוד קואופרטיבי, הוא רוצה להעלות את כל הטיעונים. תזמינו אותו אליכם למשרדים, תשמעו את כל הטיעונים, אתם לא חייבים לקבל אותם אבל בסוף תקבלו החלטה מנומקת אבל תנו לו זכות טיעון, יש לו מה להגיד, הוא כבר יבוא אליכם מסודר, עם העורר עצמו, הוא יגיד לכם איזה הוצאות ירדו לטמיון, מה חובות אבודים, מה לא חובות אבודים. אתם תחליטו מה שאתם תחליטו אבל תנו לו הזדמנות לשטוח את כל הטענות האלה. זה מאוד חשוב כרגע שנקיים פה הליך מנהלי כי השלב הבא אני כבר אומר, אנחנו נקבל פה החלטה, לא בטוח שנקיים פה אפילו דיון ככל שאתם לא תגיעו להסכמות. זה הזמן פה כרגע לקיים פה הליך מנהלי כמו שצריך. עו"ד שמש ירד לסוף דעתו? עו"ד חזי שמש - ב"כ המשיבה: כן, אני מבין אבל אני רוצה להגיד רק שאנחנו קיימנו איתו, עם בא כוח העוררת, מספר תחלופות מיילים ואין צורך גם לעשות את זה בפרונטלי, אפשר גם לעשות את זה דרך תחלופות מיילים, קואופרטיבית." (עמ' 32-33 לפרוטוקול-ההדגשות אינן במקור)

73. למשיבה הסמכות לקבוע כיצד יתקיימו הליכי השימוע במסגרת הליכי ההשגה. לא מצאנו הסבר המניח את הדעת לסירוב המשיבה להיפגש עם ב"כ העוררת לצורך קיום דיון ענייני בנושא חישוב הוצאות, במיוחד נוכח האיחורים המתמשכים מצד המשיבה בקבלת החלטות בהשגות. פגישות עם עוררים בניסיון לברר את טענות העוררים או בניסיון להגיע להסכמות היא צעד ראוי, ואכן המשיבה לא אחת מקיימת פגישות מעין אלו (ראו לדוגמא, ערר 2815-11 צומן, רוקח, לנקרי, פרידלר ושות' - חברת עורכי דין נ' רשות המסים; וערר 2585-22 אשרי יושבי ביתך שיווק ויזמות נדל"ן נ' רשות המסים). בנסיבות העניין, לא מצאנו כל

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הסבר לסירוב העיקש מצד המשיבה להיפגש עם ב"כ העוררת. סירוב המשיבה להיפגש עם ב"כ העוררת אינו מהווה אחד הנימוקים לקבלת העררים. יחד עם זאת, התנהלות המשיבה לאורך ניהול ההשגות (הן בהליכים שהתקיימו לפני החלטת הוועדה מיום 3.4.21 והן בהליכים שהתקיימו לאחריה), הביאה לכך שטענות העוררת לא התבררו עד תום. במקום לקיים דיון ענייני בסוגיית ההוצאות הקבועות, המשיבה נקטה בדרישה אינסופית של המצאת מסמכים, וזאת בניגוד להחלטת הוועדה. ככל שהמשיבה סברה כי על אף החלטת זו, עליה לבחון מסמכים נוספים בכדי לקבל החלטה מנומקת, היה עליה להגיש לוועדה בקשה מתאימה.

74. בעניין ב.ג. ביטחון עמד בית המשפט על הפגיעה בזכות הטיעון בהליכים מעין אלה:

"פגיעה בזכות הטיעון של המערערת כמוה כפגיעה בזכותה להליך הוגן – שהיא זכות יסוד במשפטנו. זכות זו נגזרת מזכותו של הפרט לכבוד, והיא חלה ביתר שאת בערכאות משפטיות, האמונות על הגנת זכויות הפרט. משכך, הכרעה בענייניו של הפרט, מבלי לאפשר לו להציג את טיעוניו, אינה יכולה לעמוד.

אחד מן המרכיבים הבסיסיים והחיוניים לקיומו של הליך הוגן, נטוע בזכות הטיעון, ובבסיסו מצויים הרציונלים של הגעה לחקר האמת, ומתן לגיטימציה להליך המשפטי על-ידי מתן אפשרות לכל בעל-דין להשתתף בו ולהיות חלק ממנו... חשובה לא פחות ושזורה כחוט השני בזכות להליך הוגן, היא זכות הגישה לערכאות השיפוטיות על-מנת שמאן-דהוא יקבל הזדמנות נאותה לעשות שימוש בזכויות הדיוניות, אשר עומדות לבעל-דין... סבורני, כי בענייננו... לתובעת לא ניתנה הזדמנות נאותה וראויה, שלא נאמר לא ניתנה הזדמנות כלל לעשות שימוש בזכויות הדיוניות העומדות לרשות בעל-דין, ואף לא לביורור הולם והוגן של טענותיה, ולפיכך נמנעה ממנה הזכות להליך הוגן על כל השלכותיה ומשמעויותיה." [ת"א (מחוזי חי')]

19-08-1971 נ' ח' נ' ס' [פורסם בנבו] (12.01.2021), בפסקה 14]

ה. סוף דבר

75. מכל האמור לעיל, אנו מקבלים את הבקשה וקובעים כי בהתאם להחלטתנו מיום 3.4.21, העוררת זכאית למענקי הוצאות קבועות לתקופות הזכאות יולי-אוגוסט 2020, ספטמבר-אוקטובר 2020, נובמבר-דצמבר 2020, ינואר-פברואר 2021, ומרץ-אפריל 2021 בהתאם לבקשות למענקים שהוגשו על ידי העוררת, קרי בהתאם לנוסחה שנקבעה בחוק.

76. בהתאם להוראות סעיף 17 לחוק, המשיבה תעביר לעוררת את ההפרש שבין סך המענקים לסך המקדמות ששולמו לעוררת עבור מענקים אלו, בתוך 30 ימים מהיום, כשהם נושאים הפרשי הצמדה וריבית החל בתום 30 ימים מיום הגשת הבקשות למענקים ועד למועד התשלום בפועל.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

77. נוכח התוצאה אליה הגענו והתנהלות המשיבה כפי שפורט לעיל, המשיבה תישא בהוצאות העוררת בסך 20,000 ₪, אשר ישולמו בתוך 30 ימים, שאם לא כן סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית עד למועד התשלום בפועל.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, כ"ח שבט תשפ"ג, 19/02/2023, בהעדר הצדדים.

חאג' יחיא ראאד, רו"ח
חבר הוועדה

ד"ר ערן בר, עו"ד
יו"ר הוועדה